

Grozījumi:

30.10.1997. likums / LV, 298/299, 14.11.1997.; Ziņotājs, 23, 11.12.1997. / Stājas spēkā 28.11.1997.
28.02.2002. likums / LV, 44, 20.03.2002.; Ziņotājs, 7, 11.04.2002. / Stājas spēkā 03.04.2002.
12.12.2002. likums / LV, 187, 20.12.2002.; Ziņotājs, 2, 23.01.2003. / Stājas spēkā 03.01.2003.
20.11.2003. likums / LV, 175, 11.12.2003.; Ziņotājs, 2, 29.01.2004. / Stājas spēkā 25.12.2003.
15.09.2005. likums / LV, 156, 30.09.2005.; Ziņotājs, 20, 27.10.2005. / Stājas spēkā 14.10.2005.
10.05.2007. likums / LV, 86, 30.05.2007.; Ziņotājs, 12, 28.06.2007. / Stājas spēkā 13.06.2007.
30.04.2009. likums / LV, 73, 13.05.2009. / Stājas spēkā 27.05.2009.
18.06.2009. likums / LV, 107, 09.07.2009.; Ziņotājs, 16, 27.08.2009. / Stājas spēkā 23.07.2009.
31.03.2010. likums / LV, 59, 14.04.2010. / Stājas spēkā 15.04.2010.
16.12.2010. likums / LV, 205, 29.12.2010. / Stājas spēkā 01.01.2011.
28.04.2011. likums / LV, 76, 18.05.2011. / Stājas spēkā 01.06.2011.
29.11.2012. likums / LV, 199, 19.12.2012. / Stājas spēkā 01.01.2013.
06.06.2013. likums / LV, 119, 21.06.2013. / Stājas spēkā 01.07.2013.
19.12.2013. likums / LV, 252, 28.12.2013. / Stājas spēkā 11.01.2014.
11.06.2020. likums / LV, 119C, 22.06.2020. / Stājas spēkā 23.06.2020.
17.03.2022. likums / LV, 63, 30.03.2022. / Stājas spēkā 13.04.2022.
22.06.2023. likums / LV, 123, 28.06.2023. / Stājas spēkā 29.06.2023.

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām**I nodaļa
VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI****1. pants. Likuma uzdevumi**

Likuma uzdevums ir:

- 1) noteikt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus;
- 2) noteikt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu;
- 3) noteikt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju pārvaldes, to stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību;
- 4) savienot valsts, starptautiskās, reģionālās un privātās intereses īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā.

2. pants. Likuma objekti

- (1) Likuma objekti ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk — aizsargājamās teritorijas).

(2) Aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

— aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.);

— nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;

— saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

(3) Aizsargājamās teritorijas iedala šādās kategorijās: dabas rezervāti, nacionālie parki, biosfēras rezervāti, dabas parki, dabas pieminekļi, dabas liegumi, aizsargājamās jūras teritorijas un aizsargājamo ainavu apvidi.

(4) *(Izslēgta ar 30.10.1997. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997. un 15.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

II nodaļa AIZSARGĀJAMO TERITORIJU KATEGORIJAS

3. pants. Dabas rezervāti

(1) Dabas rezervāti ir cilvēka darbības neskartas vai mazpārveidotas teritorijas, kurās tiek nodrošināta dabisko procesu netraucēta attīstība, lai aizsargātu un izpētītu retas vai tipiskas ekosistēmas un to sastāvdaļas.

(2) Dabas rezervātos ir zonas, kurās visi dabas resursi pilnībā tiek izslēgti no saimnieciskās un cita veida darbības. Dabas rezervātu teritorijā var būt zonas, kurās atļauta ierobežota saimnieciskā, rekreācijas, izglītojošā vai citāda darbība, kas neapdraud dabas etalonu saglabāšanos un nav pretrunā ar aizsardzības un izmantošanas noteikumiem un rezervāta izveidošanas mērķi.

4. pants. Nacionālie parki

(1) Nacionālie parki ir plaši apvidi, kam raksturīgi nacionāli nozīmīgi izcili dabas veidojumi, cilvēka darbības neskartas un mazpārveidotas ainavas un kultūrainavas, biotopu daudzveidība, kultūras un vēstures pieminekļu bagātība un kultūrvides īpatnības.

(2) Nacionālo parku galvenais uzdevums ir dabas aizsardzība, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, zinātniskās izpētes, izglītošanas un atpūtas organizēšana, kuru ierobežo dabas un kultūrvides aizsardzības mērķi.

(3) Nacionālo parku teritoriju atbilstoši aizsardzības un izmantošanas mērķiem iedala funkcionālās zonās. Nacionālajos parkos ir zonas, kurās visi dabas resursi pilnībā tiek izslēgti no saimnieciskās un citādas darbības. Pārējā nacionālo parku teritorijā atļauta tikai tāda saimnieciskā darbība, kas būtiski nemaina vēsturiski izveidojušās ainavas struktūru.

4.¹ pants. Biosfēras rezervāti

(1) Biosfēras rezervāti ir plašas teritorijas, kurās atrodas starptautiski nozīmīgas ainavas un ekosistēmas. Biosfēras rezervātu izveidošanas mērķis ir nodrošināt dabas daudzveidības saglabāšanu un veicināt ilgtspējīgu teritorijas sociālo un ekonomisko attīstību.

(2) Biosfēras rezervātu teritoriju atbilstoši aizsardzības un izmantošanas mērķiem iedala funkcionālajās zonās atkarībā no tajā atļautās saimnieciskās, rekreācijas, izglītojošās vai cita veida darbības, kas nav pretrunā ar šīs teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumiem un biosfēras rezervāta izveidošanas mērķi.

(30.10.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

5. pants. Dabas parki

(1) Dabas parki ir teritorijas, kas pārstāv noteikta apvidus dabas un kultūrvēsturiskās vērtības un kas ir piemērotas sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai.

(2) Atpūtas organizēšana un saimnieciskā darbība dabas parkos veicama, nodrošinot tajos esošo dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu.

6. pants. Dabas pieminekļi

(1) Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājamie koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.

(2) Lai nodrošinātu aizsargājamo koku un akmeņu saglabāšanu un to apskates iespēju, aizsargāta tiek arī teritorija 10 metru rādiusā ap akmeņiem un teritorija zem koku vainagiem, kā arī 10 metru rādiusā ap tiem, skaitot no koka vainaga projekcijas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 28.02.2002. un 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

7. pants. Dabas liegumi

Dabas liegumi ir cilvēka darbības mazpārveidotas vai dažādā pakāpē pārveidotas dabas teritorijas, kas ietver īpaši aizsargājamo savvaļas augu un dzīvnieku sugu dzīvotnes un īpaši aizsargājamus biotopus.

(28.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.04.2002.)

7.¹ pants. Aizsargājamās jūras teritorijas

Aizsargājamās jūras teritorijas ir vietas Latvijas Republikas teritoriālajā jūrā, ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā vai kontinentālajā šelfā, kuras izveidotas īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, kā arī migrējošo putnu nozīmīgu barošanās un ziemošanas vietu aizsardzībai.

(15.09.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

8. pants. Aizsargājamo ainavu apvidi

Aizsargājamo ainavu apvidi ir teritorijas, kas izceļas ar savdabīgu vai daudzveidīgu ainavu. To mērķis ir aizsargāt un saglabāt raksturīgo ainavu un tos ainavas elementus, kas ir būtiski aizsargājamo sugu un biotopu ekoloģisko funkciju nodrošināšanai, Latvijai raksturīgajai kultūrvidei un ainavas daudzveidībai, kā arī nodrošināt sabiedrības atpūtai un tūrismam piemērotas vides saglabāšanu un dabu saudzējošu apsaimniekošanu.

(18.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

9. pants. Aizsargājamo teritoriju jaunu kategoriju noteikšana

(Izslēgts ar 30.10.1997. likumu, kas stājas spēkā 28.11.1997.)

10. pants. Aizsargājamo teritoriju ietilpināšana citu kategoriju aizsargājamā teritorijā

Aizsargājamā teritorijā, kurai ir dažādi mērķi un funkcijas, var ietilpināt citas kategorijas aizsargājamās teritorijas.

III nodaļa AIZSARGĀJAMO TERITORIJU IZVEIDOŠANAS KĀRTĪBA

11. pants. Priekšlikumu iesniegšana

(1) Priekšlikumu par aizsargājamās teritorijas izveidošanu var izteikt fiziskā vai juridiskā persona rakstveidā, pievienojot pamatojumu un shēmu noteiktā mērogā. Priekšlikumu par aizsargājamās teritorijas izveidošanu fiziskās vai juridiskās personas iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldei.

(2) Divu nedēļu laikā pēc šā panta pirmajā daļā minētā priekšlikuma saņemšanas un izvērtēšanas Dabas aizsardzības pārvalde par to rakstveidā informē attiecīgo pašvaldību, kā arī publicē paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un vismaz vienā vietējā laikrakstā un rakstveidā (nosūtot vēstuli) informē zemes īpašnieku.

(18.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

12. pants. Lēmuma sagatavošanai nepieciešamie dokumenti

(1) Lai pieņemtu lēmumu par aizsargājamās teritorijas izveidošanu, teritorijas robežu, zonējuma, kategorijas, kā arī aizsardzības režīma maiņu, nepieciešami šādi dokumenti:

1) zinātnisks pamatojums, kura izstrādātāji ir atbildīgi par tā pamatotību, objektivitāti un pilnīgumu;

2) plāns ar piesaisti un robežām mērogā, kas noteikts zemes ierīcību regulējošajos normatīvajos aktos;

3) *(izslēgts ar 15.09.2005. likumu);*

4) *(izslēgts ar 15.09.2005. likumu);*

5) *(izslēgts ar 30.10.1997. likumu);*

6) aprēķins par kompensāciju apmēru zemes īpašniekiem par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās.

(2) Šo dokumentu sagatavošanu un iesniegšanu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai nodrošina Dabas aizsardzības pārvalde.

(3) Ja nepieciešams, var pievienot citus dokumentus, ko pieprasa attiecīgā valsts institūcija, kura sagatavo vai pieņem lēmumu par aizsargājamās teritorijas izveidošanu.

(4) Pieņemot lēmumu par aizsargājamās teritorijas izveidošanu, kā arī teritorijas robežu, zonējuma, kategorijas vai aizsardzības režīma izmaiņām, ņem vērā tās pašvaldības atzinumu, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts izveidot aizsargājamo teritoriju vai atrodas aizsargājamā teritorija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 20.11.2003., 15.09.2005., 18.06.2009. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

13. pants. Izveidošanas kārtība

(1) Dabas rezervātus, nacionālos parkus un biosfēras rezervātus izveido Saeima ar attiecīgu likumu.

(2) Aizsargājamo ainavu apvidus, dabas liegumus, dabas parkus, aizsargājamās jūras teritorijas un dabas pieminekļus izveido Ministru kabinets.

(3) Dabas liegumus, dabas parkus un dabas pieminekļus, kuri ir nozīmīgi dabas vai kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai attiecīgajā teritorijā, var izveidot arī pašvaldības.

(3¹) Militārajos poligonos var izveidot jaunas aizsargājamās teritorijas, ja tajās paredzētais aizsardzības režīms nav pretrunā ar militārā poligona izveidošanas mērķi un par to ir vienošanās ar Aizsardzības ministriju.

(4) Aizsargājamās teritorijas robežas, zonējumu un kategoriju var mainīt, ja zinātniskie pētījumi, monitoringa dati vai aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas pasākumu monitorings apliecina, ka esošā kategorija, zonējums un attiecīgais aizsardzības režīms neatbilst teritorijas izveidošanas mērķiem. Dabas aizsardzības pārvalde divu nedēļu laikā rakstveidā informē attiecīgo pašvaldību par aizsargājamās teritorijas robežu, zonējuma, kategorijas vai aizsardzības režīma plānoto maiņu, kā arī publicē attiecīgu paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un nodrošina efektīvu zemes īpašnieku informēšanu, tai skaitā publicē attiecīgu paziņojumu Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē, pašvaldības informatīvā izdevumā un pašvaldības izdotā laikrakstā, ja tāds ir, vai citā vietējā vai reģionālā laikrakstā. Dabas aizsardzības pārvalde nosūta pašvaldībai informāciju elektroniskā formā ievietošanai attiecīgās pašvaldības tīmekļa vietnē.

(5) Dabas aizsardzības pārvalde mēneša laikā pēc tam, kad stāties spēkā likums vai Ministru kabineta noteikumi

par aizsargājamās teritorijas izveidošanu vai zonējuma noteikšanu, vai robežu izmaiņām, nodrošina publiski pieejamu informāciju Dabas aizsardzības pārvaldes tīmekļa vietnē un nosūta pašvaldībai informāciju elektroniskā formā ievietošanai attiecīgās pašvaldības tīmekļa vietnē par īpašuma tiesību aprobežojumiem. Pašvaldība pēc tam, kad tā ir pieņēmusi saistošos noteikumus par aizsargājamās teritorijas izveidošanu, informē zemes īpašnieku par īpašuma tiesību aprobežojumiem.

(30.10.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005., 18.06.2009., 28.04.2011. un 22.06.2023. likumu, kas stājas spēkā 29.06.2023.)

IV nodaļa

AIZSARGĀJAMO TERITORIJU SAGLABĀŠANAS NODROŠINĀŠANA

14. pants. Aizsargājamo teritoriju iezīmēšana plānos un apzīmēšana dabā

(1) Aizsargājamo teritoriju un to funkcionālo zonu robežas attēlo vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā.

(2) Aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lieto speciālas informatīvas zīmes, kuru paraugus, lietošanas un izveidošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997. un 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

15.pants. Aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi

(1) Aizsargājamām teritorijām var izstrādāt aizsardzības un izmantošanas noteikumus, lai nodrošinātu šo teritoriju aizsardzību un tajās esošo dabas vērtību saglabāšanu.

(2) Ir aizsargājamo teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni.

(20.11.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

16. pants. Vispārējie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Vispārējos aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kuros reglamentēti tajās pieļaujamo un aizliegtu darbību veidi, nosaka Ministru kabinets.

(30.10.1997. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 28.11.1997.)

17. pants. Individuālie aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi

(1) Aizsargājamai teritorijai var izstrādāt individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, ņemot vērā konkrētās aizsargājamās teritorijas īpatnības, kā arī tās izveidošanas un aizsardzības mērķus un uzdevumus. Aizsargājamās teritorijas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi reglamentē pieļaujamo un aizliegtu darbību veidus šajā teritorijā, kā arī, ja nepieciešams, tās iedalījumu funkcionālajās zonās.

(2) Individuālos aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumus reglamentē Ministru kabinets.

(3) Pašvaldību izveidoto aizsargājamo teritoriju individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus reglamentē attiecīgā pašvaldība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 28.02.2002. un 20.11.2003. likumu, kas stājas spēkā 25.12.2003.)

18. pants. Aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plāni

(1) Lai saskaņotu dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses, nodrošinot teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, kā arī lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu tām īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, kuru aizsardzības nolūkā šī teritorija ir izveidota vai tiek veidota, fiziskā vai juridiskā persona var izstrādāt aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānu (turpmāk — plāns). Plānā ietver zinātnisko informāciju par aizsargājamo teritoriju, pamatojumu funkcionālajam zonējumam, ja tāds nepieciešams, un nosaka vienotus visas teritorijas apsaimniekošanas pasākumus, lai sasniegtu tās aizsardzības mērķus.

(2) Plānu apstiprina atbildīgais ministrs. Pašvaldību izveidoto aizsargājamo teritoriju plānus izstrādā un apstiprina attiecīgā pašvaldība.

(3) Ministru kabinets nosaka plāna saturu un izstrādāšanas kārtību.

(4) Izstrādājot aizsargājamās teritorijas individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, kā arī teritorijas attīstības plānošanas dokumentus un apsaimniekojot aizsargājamo teritoriju, var izmantot dabas aizsardzības plānā ietvertu informāciju. Plānam ir ieteikuma raksturs.

(15.09.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007. un 28.04.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2011.)

19. pants. Aizsargājamo teritoriju iedalījums zonās

(1) Aizsargājamās teritorijas var iedalīt funkcionālajās zonās. Funkcionālajām zonām ir atšķirīgi aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

(2) Aizsargājamās teritorijas var iedalīt šādās funkcionālajās zonās: stingrā režīma, regulējamā režīma, dabas lieguma, dabas parka, ainavu aizsardzības un neitrālā zona. Nacionālajos parkos var izveidot arī kultūrvēsturisko zonu. Aizsargājamās teritorijās var noteikt sezonas liegumus.

(3) Aizsargājamās jūras teritorijās nosaka neitrālo zonu. Aizsargājamās jūras teritorijās noteiktie ierobežojumi neattiecas uz neitrālo zonu, turklāt neitrālajā zonā netiek noteikti nekādi ierobežojumi attiecībā uz kuģu satiksmi un kuģošanas drošību tajā.

(4) (Izslēgta ar 29.11.2012. likumu)

(5) Aizsargājamo teritoriju funkcionālās zonas nosaka, ņemot vērā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas vajadzības, kā arī līdzšinējo saimniecisko darbību un tās ietekmi.

(15.09.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.04.2011. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

20. pants. Aizsargājamo teritoriju apmeklēšanas regulēšana

(1) Aizsargājamo teritoriju apmeklēšana atpūtas, tūrisma, ekoloģiskās izglītības un zinātniskās izpētes nolūkos notiek saskaņā ar aizsargājamo teritoriju vispārējiem un katras teritorijas individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

(2) Aizsargājamās teritorijas apmeklēšanu kontrolē šīs teritorijas pārvaldes institūcija.

(3) Pašvaldību izveidoto aizsargājamo teritoriju apmeklēšanu kontrolē attiecīgā pašvaldība.

(30.10.1997. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.02.2002., 20.11.2003. un 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

21. pants. Aizsargājamās teritorijas aizsardzības nodrošināšana, veicot plānošanu un projektēšanas darbus

Veicot tautsaimniecības un teritoriālo plānošanu, zemes ierīcību un meža apsaimniekošanu, un visu veidu projektēšanas darbus, jāievēro aizsargājamās teritorijas izvietojums, tās aizsardzības un izmantošanas noteikumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.02.2002. un 28.04.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2011.)

22. pants. Informēšana par aizsargājamām teritorijām

(1) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās valsts pārvaldes iestādes un attiecīgās pašvaldības nodrošina, lai to rīcībā esošā informācija par aizsargājamām teritorijām būtu brīvi pieejama.

(2) Ierobežojumus informācijas pieejamībai par aizsargājamām teritorijām var noteikt atbilstoši Informācijas atklātības likumam, Vides aizsardzības likumam, aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem

un citiem normatīvajiem aktiem.

(20.11.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.05.2007. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

23. pants. Aizsargājamo teritoriju simbolika

(Izslēgts ar 15.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

24. pants. Zemes īpašnieka un lietotāja pienākumi

Zemes īpašnieka un lietotāja pienākums ir:

1) nodrošināt aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu un veikt attiecīgajās teritorijās aizsardzības un kopšanas pasākumus;

2) ziņot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijai vai pašvaldībai par esošajām vai iespējamām izmaiņām dabas veidojumos, kā arī aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997. un 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

24.¹ pants. Ierobežojumi atļauju izsniegšanai, ja pārkāpti aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējoši normatīvie akti

Personai netiek izsniegtas aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošos normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, ja nav samaksāts administratīvais naudas sods par pārkāpumiem aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas jomā, kā arī ja nav veikti sanācijas pasākumi vai nav atlīdzināti zaudējumi par aizsargājamai teritorijai nodarīto kaitējumu vides aizsardzības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(11.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2020.)

25. pants. Aizsargājamo teritoriju pārvalde

(1) Zinātniskās, dabas aizsardzības un citādas darbības veikšanai aizsargājamās teritorijās, saskaņojot ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, var izveidot aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūciju.

(2) Lēmumu par aizsargājamās teritorijas pārvaldes institūcijas izveidošanu pieņem valsts institūcija, ar kuras lēmumu ir izveidota aizsargājamā teritorija.

(3) (Izslēgta ar 18.06.2009. likumu.)

(4) Aizsargājamo teritoriju pārvaldi koordinē Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

(5) Dabas aizsardzības un saimniecisko interešu saskaņošanai pēc atbildīgā ministra priekšlikuma var izveidot aizsargājamās teritorijas konsultatīvo padomi, kuras nolikumu apstiprina Ministru kabinets, bet personālsastāvu — atbildīgais ministrs.

(6) Lai nodrošinātu ar dabas aizsardzību saistīto normatīvo aktu efektīvu izpildi, kā arī lai veicinātu vienotas dabas aizsardzības un dabas resursu izmantošanas politikas realizēšanu, Ministru kabinets izveido Dabas aizsardzības pārvaldi.

(7) Valsts zinātniskais institūts — atvasināta publiska persona "Nacionālais botāniskais dārzs" veic šādu valsts pārvaldes uzdevumu — pārvalda dabas pieminekli "Latvijas Nacionālais botāniskais dārzs". Attiecībā uz minētā pārvaldes uzdevuma izpildi zinātniskais institūts — atvasināta publiska persona "Nacionālais botāniskais dārzs" atrodas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 28.02.2002., 20.11.2003., 15.09.2005., 18.06.2009., 16.12.2010. un 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

26. pants. Aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas organizēšana

Nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās likumā noteiktajā kārtībā var izveidot

biedrības un nodibinājumus. Vietējās pašvaldības var finansēt un veikt savā administratīvajā teritorijā esošo aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanu. Biedrības, nodibinājumi un pašvaldības par plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem informē Dabas aizsardzības pārvaldi.

(18.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

27. pants. Aizsargājamo teritoriju vides valsts kontrole

Aizsargājamo teritoriju vides valsts kontroli valsts nozīmes aizsargājamo teritoriju, īpaši aizsargājamo sugu un biotopu, mikroliegumu apsaimniekošanas un aizsardzības jomā īsteno Dabas aizsardzības pārvalde, citās vides jomās — Valsts vides dienests, kā arī citas valsts institūcijas savas kompetences ietvaros.

(18.06.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

V nodaļa

AIZSARGĀJAMO TERITORIJU SAGLABĀŠANAS, UZTURĒŠANAS UN AIZSARDZĪBAS FINANSĒŠANA

28. pants. Finansēšanas avoti

(1) Saskaņā ar šo likumu Saeimas vai Ministru kabineta noteikto aizsargājamo teritoriju izveidošanu un pārvaldi finansē no valsts budžetā šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem.

(2) Pašvaldību izveidoto aizsargājamo teritoriju saglabāšanu, uzturēšanu un pārvaldi finansē no pašvaldību budžetu līdzekļiem.

(3) (Izslēgta ar 18.06.2009. likumu)

(4) Aizsargājamo teritoriju izveidošanai, saglabāšanai un uzturēšanai var izveidot arī speciālus fondus.

(5) (Izslēgta ar 15.09.2005. likumu)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 28.02.2002., 15.09.2005., 18.06.2009. un 28.04.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2011.)

29. pants. Nodokļu atvieglojumi un kompensācija par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās

(1) Zemes īpašniekiem un lietotājiem aizsargājamās teritorijās ir tiesības uz normatīvajos aktos noteiktajiem nodokļu atvieglojumiem.

(2) Zemes īpašniekiem ir tiesības arī uz likumā noteikto kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās, tai skaitā likumā noteiktajos gadījumos — tiesības saņemt atlīdzību vai prasīt viņiem piederošās zemes apmaiņu pret līdzvērtīgu valsts vai pašvaldības zemi.

(20.11.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.12.2003.)

30. pants. Kompensācijas piešķiršana

Šā likuma 29.pantā paredzētās kompensācijas piešķiršanas nosacījumus un kārtību nosaka atsevišķs likums.

(20.11.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.12.2003.)

VI nodaļa

AIZSARGĀJAMO TERITORIJU VALSTS REĢISTRS UN ZINĀTNISKIE PĒTĪJUMI

(Nodaļas nosaukums ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

31. pants. Aizsargājamo teritoriju valsts reģistrs

(1) Aizsargājamo teritoriju valsts reģistrs ir datu krājums, kurā ir ziņas par visām aizsargājamām teritorijām Latvijā.

(2) Aizsargājamo teritoriju valsts reģistra darbības nodrošināšanai Dabas aizsardzības pārvalde uztur un pilnveido dabas datu pārvaldības sistēmu. Ministru kabinets nosaka dabas datu pārvaldības sistēmas uzturēšanas, datu aktualizācijas un informācijas aprites kārtību.

(3) Aizsargājamo teritoriju valsts reģistrā papildus citai informācijai tiek norādīti izveidoto aizsargājamo teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķi un uzdevumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 20.11.2003., 15.09.2005. un 19.12.2013. likumu, kas stājas spēkā 11.01.2014.)

32. pants. Zinātniskie pētījumi aizsargājamās teritorijās

(1) Zinātniskos pētījumus aizsargājamās teritorijās piesaka Dabas aizsardzības pārvaldei. Normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos zinātniskie pētījumi aizsargājamās teritorijās jāsaskaņo ar attiecīgo atbildīgo institūciju un par tiem jāinformē arī zemes īpašnieki vai lietotāji.

(2) Zinātnisko pētījumu veikšana nedrīkst būt pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem.

(20.11.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

32.¹ pants. Aizsargājamo teritoriju monitorings

Dabas aizsardzības pārvalde organizē un koordinē aizsargājamo teritoriju monitoringu.

(28.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005. un 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

VII nodaļa AIZSARGĀJAMĀ TERITORIJĀ UN TĀS FUNKCIONĀLAJĀ ZONĀ ESOŠĀS ZEMES ĪPAŠUMA UN LIETOŠANAS TIESĪBAS, ATSAVINĀŠANAS KĀRTĪBA, KĀ ARĪ ATSAVINĀŠANAS UN PRIVATIZĀCIJAS IEROBEŽOJUMI

(Nodaļas nosaukums 06.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2013.)

33.pants. Zemes piekritība un īpašuma tiesības aizsargājamā teritorijā un tās funkcionālajā zonā

(1) Zeme aizsargājamā teritorijā var būt valsts, pašvaldības, kā arī fiziskās vai juridiskās personas īpašumā.

(2) Valstij vai pašvaldībai piederošā vai piekrītošā zeme nav privatizējama vai atsavināma, ja tā atrodas šādās aizsargājamās teritorijās vai to funkcionālajās zonās:

1) dabas rezervātos;

2) dabas liegumos, ja tie nav iedalīti funkcionālajās zonās;

3) dabas liegumu, nacionālo parku, biosfēras rezervātu, dabas parku, dabas pieminekļu un aizsargājamo ainavu apvidu dabas rezervāta, stingrā režīma, dabas lieguma un regulējamā režīma zonās.

(3) Valstij vai pašvaldībai piekrītošā zeme, kura atrodas šā panta otrajā daļā minētajā aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā, ierakstāma zemesgrāmatā uz valsts vai pašvaldības vārda saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās".

(4) Valstij piederošo zemi, kura atrodas šā panta otrās daļas 2. vai 3.punktā minētajā aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā, var nodot bez atlīdzības pašvaldības īpašumā, un pašvaldībai piederošo zemi var nodot bez atlīdzības valstij, ievērojot Publiskas personas mantas atsavināšanas likumā noteikto kārtību nekustamā īpašuma

nodošanai bez atlīdzības.

(5) Valstij piekrīt zeme, kura atrodas aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā un atbilstoši Civillikuma 416.pantam atzīta par bezmantinieku mantu.

(06.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2013.)

34. pants. Personas tiesības iegūt īpašumā zemi, kas atrodas aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā

(1) Aizsargājamās teritorijās zemes īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem var atjaunot un zemi fizisko un juridisko personu īpašumā var nodot tikai tad, ja šīs personas apņemas ievērot aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānu.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētās prasības norādāmas lēmumā par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu.

(3) Normatīvajos aktos noteiktie īpašuma tiesību aprobežojumi aizsargājamās teritorijās atzīmējami zemes robežu plānos un ierakstāmi zemesgrāmatā bez īpašnieka piekrišanas, pamatojoties uz Dabas aizsardzības pārvaldes nostiprinājuma lūgumu. Īpašuma tiesību aprobežojumi pašvaldību izveidotās aizsargājamās teritorijās ierakstāmi zemesgrāmatā, pamatojoties uz attiecīgās pašvaldības nostiprinājuma lūgumu.

(4) (Izslēgta ar 15.09.2005. likumu)

(5) Ja zemes kadastrālās uzmērīšanas rezultātā bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekam faktiski nododamā zemes platība ir lielāka par atjaunojamo zemes platību un atšķirība ir lielāka, nekā pieļauj zemes kadastrālo uzmērīšanu regulējoši normatīvie akti, bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekam ir tiesības iegūt īpašumā par samaksu tādu uzmērītās zemes platības starpību, kura piekrīt valstij vai pašvaldībai, bet atrodas šā likuma 33.panta otrās daļas 2. vai 3.punktā minētajā aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 28.02.2002., 20.11.2003., 15.09.2005., 18.06.2009. un 06.06.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2013.)

35. pants. Valsts pirmpirkuma tiesības uz zemi aizsargājamās teritorijās

(1) Valstij ir pirmpirkuma tiesības uz zemi, kas atrodas:

1) dabas rezervātos;

2) dabas liegumos, ja tie nav iedalīti funkcionālajās zonās;

3) dabas pieminekļos [izņemot aizsargājamās kokus un aizsargājamās akmeņus (dižakmeņus)], ja šajos dabas pieminekļos nav nodalītas funkcionālās zonas;

4) dabas liegumu, nacionālo parku, biosfēras rezervātu, dabas parku, dabas pieminekļu un aizsargājamo ainavu apvidu dabas rezervāta, stingrā režīma, dabas lieguma un regulējamā režīma zonās.

(2) Zemes īpašniekam ir pienākums informēt Dabas aizsardzības pārvaldi par nodomu pārdot sev piederošo zemi aizsargājamā teritorijā, iesniedzot darījuma dokumentu.

(3) Dabas aizsardzības pārvalde izmanto valsts pirmpirkuma tiesības un pieņem lēmumu, par to rakstveidā informējot zemes īpašnieku mēneša laikā no zemes īpašnieka paziņojuma saņemšanas. Ja šo termiņu nav iespējams ievērot, to var pagarināt uz laiku līdz diviem mēnešiem, par to paziņojot iesniedzējam.

(28.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.2003., 15.09.2005., 18.06.2009. un 28.04.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2011.)

36. pants. Zemes piespiedu atsavināšana aizsargājamās teritorijās

(Izslēgts ar 18.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2009.)

37. pants. Zemes lietošana aizsargājamās teritorijās

(Izslēgts ar 15.09.2005. likumu, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

38. pants. Aizsargājamo teritoriju zemes atrašanās pašvaldību īpašumā, lietošanā vai šo teritoriju piederība pie valsts rezerves zemes

(Izslēgts ar 28.02.2002. likumu, kas stājas spēkā 03.04.2002.)

38.¹ pants. Zemes transformācijas aizliegums un ierobežojumi aizsargājamās teritorijās

(1) Aizsargājamās teritorijās, kurās atbilstoši vispārējiem vai individuālajiem aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem aizliegta zemes transformācija, aizliegts mainīt zemes lietošanas kategoriju.

(2) Aizsargājamās teritorijās, kurās atbilstoši vispārējiem vai individuālajiem aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem aizliegta zemes transformācija bez aizsargājamās teritorijas administrācijas vai reģionālās vides pārvaldes rakstveida atļaujas, lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategoriju var mainīt, ja saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" prasībām ir izdoti reģionālās vides pārvaldes tehniskie noteikumi vai veikts paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.

(30.04.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 27.05.2009.)

38.² pants. Rīcība ar zemi, kura atrodas aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā, kura atzīta par bezmantinieku mantu un uz kuru ir pieteiktas kreditoru pretenzijas

(1) Zemi, kura atrodas aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā, kura atzīta par bezmantinieku mantu un uz kuru ir pieteiktas kreditoru pretenzijas, atsavina zvērināts tiesu izpildītājs Ministru kabineta noteikumos paredzētajā kārtībā. Šādā gadījumā nepiemēro šā likuma 33.panta otrajā daļā noteikto aizliegumu.

(2) Ja par bezmantinieku mantu atzīta zeme, kura atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai tās funkcionālajā zonā, zvērināts notārs izrakstu no notariālā akta grāmatas par mantojuma lietas izbeigšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nosūta arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura 20 dienu laikā izvērtē, vai ir lietderīgi attiecīgo zemi iegūt valsts funkciju īstenošanai, un informē par to Dabas aizsardzības pārvaldi.

(3) Valstij ir pirmtiesības iegūt īpašumā zemi, kura atrodas aizsargājamā teritorijā vai tās funkcionālajā zonā, kura atzīta par bezmantinieku mantu un uz kuru ir pieteiktas kreditoru pretenzijas. Šādu zemi tā var iegūt īpašumā par izsolē nosolīto cenu vai nenotikušas izsoles gadījumā — par izsoles sākumcenu. Kārtību, kādā īstenojamas pirmtiesības, nosaka Ministru kabinets.

(06.06.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.2013.)

VIII nodaļa ATBILDĪBA PAR AIZSARGĀJAMĀS TERITORIJAS AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PĀRKĀPŠANU

(Nodaļa izslēgta no 01.07.2020. ar 11.06.2020. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2020. Sk. pārejas noteikumu 9. punktu)

39. pants. Atbildība par aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpšanu

(Izslēgts no 01.07.2020. ar 11.06.2020. likumu, kas stājas spēkā 23.06.2020. Sk. pārejas noteikumu 9. punktu)

IX nodaļa AIZSARGĀJAMO TERITORIJU STATUSA LIKVIDĒŠANA

40. pants. Aizsargājamo teritoriju statusa likvidēšana

(1) Aizsargājamās teritorijas statusu var likvidēt tikai tad, ja zudusi aizsargājamās teritorijas vērtība.

(2) Atzinumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanas pamatotību dod Vides aizsardzības un reģionālās

attīstības ministrija tikai pēc tam, kad saņemts ekspertu slēdziens.

(3) Lēmumu par aizsargājamās teritorijas statusa likvidēšanu, pamatojoties uz šo atzinumu, pieņem valsts institūcija, kura pieņēmusi lēmumu par attiecīgās aizsargājamās teritorijas izveidošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997., 28.02.2002., 20.11.2003. un 16.12.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

X nodaļa

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA AIZSARGĀJAMO TERITORIJU IZVEIDOŠANĀ UN SAGLABĀŠANĀ

41. pants. Starpvalstu līgumi un vienošanās par aizsargājamām teritorijām

Ja starpvalstu līgumā, kas ir spēkā Latvijas Republikas teritorijā, noteiktas citādas prasības aizsargājamo teritoriju aizsardzībā nekā Latvijas Republikas likumos, spēkā ir starpvalstu līguma prasības, izņemot gadījumus, kad Latvijas Republikas normatīvie akti nosaka stingrākus aizsardzības noteikumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.10.1997. likumu, kas stājas spēkā 28.11.1997.)

42. pants. Aizsargājamās teritorijas Latvijas Republikā kā starptautiskā aizsargājamo dabas teritoriju tīkla sastāvdaļa

(1) Latvijas Republikas teritorijā izveidotās aizsargājamās teritorijas noteiktā kārtībā var iekļaut starptautiskas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju sarakstos.

(2) Aizsargājamo teritoriju sistēmas izveidē Latvijas Republikā tiek ievēroti starptautisko konvenciju un starptautisko dabas aizsardzības organizāciju ieteikumi.

43.pants. Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas

(1) Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ir vienots Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls. Tajā ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuras ir Eiropas Savienībā nozīmīgas un attiecīgajā biogeogrāfiskajā rajonā vai rajonos būtiski sekmē īpaši aizsargājamiem biotopu veidiem vai īpaši aizsargājamām sugām labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu, var būtiski veicināt *Natura 2000* tīkla vienotību, kā arī būtiski sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu attiecīgajā biogeogrāfiskajā rajonā vai rajonos. Šajās teritorijās piemēro nepieciešamos aizsardzības pasākumus, lai saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības statusu tiem biotopiem un sugu populācijām, kuru dēļ attiecīgā teritorija ir izveidota. Dzīvnieku sugām ar plašu izplatības areālu aizsardzība tiek nodrošināta tajās *Natura 2000* teritorijās, kurām piemīt fizikālie un bioloģiskie faktori, kuri svarīgi, lai minēto sugu īpatņi varētu dzīvot un vairoties.

(2) Ministru kabinets nosaka kritērijus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanai Latvijā (turpmāk — kritēriji). Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) sarakstu, kurā iekļautas visas kritērijiem atbilstošās aizsargājamās teritorijas un mikroliegumi, nosaka šā likuma pielikums. Dabas aizsardzības pārvalde sagatavo nepieciešamo informāciju sabiedrībai un Eiropas Komisijai par Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*) Latvijā.

(3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādā priekšlikumus jaunu, kritērijiem atbilstošu aizsargājamo teritoriju izveidošanai, aizsargājamās teritorijas kategorijas maiņai vai robežu grozījumiem gadījumos, kad Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*) nav nodrošināts pietiekams aizsardzības režīms.

(4) Paredzētajai darbībai vai plānošanas dokumentam (izņemot aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānus un tajos paredzētās darbības, kas nepieciešamas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu vai īpaši aizsargājamo biotopu apsaimniekošanai vai atjaunošanai, kā arī aizsargājamo teritoriju dabas aizsardzības plānos paredzētu publiski pieejamu dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu ierīkošanai), kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), veic ietekmes uz vidi novērtējumu.

(5) Paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes

aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

(6) Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai.

(7) Ja Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) ir sastopamas Sugu un biotopu aizsardzības likumam pakārtotajā normatīvajā aktā noteiktās Latvijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopi, paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzības, sabiedrības drošības vai vides aizsardzības interesēs.

(8) Šā panta septītajā daļā noteiktajā gadījumā paredzēto darbību var atļaut veikt vai plānošanas dokumentu īstenot arī tad, kad tas nepieciešams citu sabiedrībai sevišķi svarīgu interešu apmierināšanai, ja ir saņemts atzinums no Eiropas Komisijas.

(9) Šā panta sestajā, septītajā un astotajā daļā minētajos gadījumos nosaka kompensējošos pasākumus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam.

(10) Ja pēc atbildīgā nozares ministra priekšlikuma Ministru kabinets ir pieņēmis rīkojumu par to, ka paredzētā darbība nepieciešama sabiedrībai nozīmīgu interešu apmierināšanai, aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajām darbībām piemēro šā panta ceturtās, piektās, sestās vai septītās, astotās un devītajās daļas nosacījumus.

(28.02.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.2003., 15.09.2005., 10.05.2007., 18.06.2009., 16.12.2010. un 28.04.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2011.)

44.pants. Kompensējošie pasākumi Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam

(1) Kompensējošos pasākumus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklam (turpmāk — kompensējošie pasākumi) veic, lai nodrošinātu paredzētās darbības veikšanas vai plānošanas dokumenta īstenošanas negatīvo ietekmju līdzsvarošanu un teritorijas vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu.

(2) Kritērijus, pēc kuriem nosakāmi kompensējošie pasākumi, to piemērošanas kārtību un prasības ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādei un ieviešanai nosaka Ministru kabinets.

(3) Kompensējošo pasākumu izvēles un ieviešanas, kā arī šo pasākumu ilgtermiņa monitoringa plāna izstrādes un ieviešanas izmaksas sedz paredzētās darbības ierosinātais vai plānošanas dokumenta izstrādātājs.

(4) Vides pārraudzības valsts birojs ziņojumu par kompensējošo pasākumu piemērošanu nosūta Eiropas Komisijai. Prasības ziņojuma saturam un ziņojuma nosūtīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(15.09.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

XI nodaļa

ADMINISTRATĪVIE PĀRKĀPUMI AIZSARGĀJAMO TERITORIJU AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS JOMĀ UN KOMPETENCE ADMINISTRATĪVO PĀRKĀPUMU PROCESĀ

(11.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2020. Nodaļa stājas spēkā 01.07.2020. Sk. pārejas noteikumu 9. punktu)

45. pants. Administratīvie pārkāpumi aizsargājamo teritoriju aizsardzības un izmantošanas jomā

(1) Par aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu mehānisko transportlīdzekļu pārvietošanās, apstāšanās vai stāvēšanas prasību pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu no sešām līdz septiņdesmit naudas soda vienībām.

(2) Par aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu prasību pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no sešām līdz divsimt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no piecdesmit sešām līdz četrsimt astoņdesmit naudas soda vienībām.

(3) Par aizsargājamo koku un aizsargājamās alejās un aizsargājamās dendroloģiskos stādījumos augošu koku patvaļīgu ciršanu vai bojāšanu piemēro naudas sodu fiziskajai personai no divdesmit astoņām līdz simt četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no piecdesmit sešām līdz divsimt astoņdesmit naudas soda vienībām.

(4) Par aizsargājamo teritoriju aizsardzību un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasību pārkāpšanu piemēro naudas sodu fiziskajai personai no astoņām līdz četrdesmit naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no sešpadsmit līdz divtūkstoš naudas soda vienībām.

(11.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2020. Pants stājas spēkā 01.07.2020. Sk. pārejas noteikumu 9. punktu)

46. pants. Kompetence administratīvo pārkāpumu procesā

(1) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 45. panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem veic Dabas aizsardzības pārvalde, Valsts policija, pašvaldības policija, pašvaldības vides inspekcija vai pašvaldības vides kontroles amatpersona.

(2) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 45. panta otrajā un trešajā daļā minētajiem pārkāpumiem veic Dabas aizsardzības pārvalde.

(3) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 45. panta otrajā un trešajā daļā minētajiem pārkāpumiem, ja tos konstatējušas Valsts policijas amatpersonas, līdz lietas izskatīšanai veic Valsts policija. Administratīvā pārkāpuma lietu par šā likuma 45. panta otrajā un trešajā daļā minētajiem pārkāpumiem izskata Dabas aizsardzības pārvalde.

(4) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 45. panta ceturtajā daļā minētajiem pārkāpumiem veic Valsts augu aizsardzības dienests.

(5) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 45. panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā minētajiem pārkāpumiem, ja tos konstatējušas pašvaldības policijas, pašvaldības vides inspekcijas vai pašvaldības vides kontroles amatpersonas, līdz lietas izskatīšanai veic pašvaldības policija, pašvaldības vides inspekcija vai pašvaldības vides kontroles amatpersona. Administratīvā pārkāpuma lietu par šā likuma 45. panta otrajā un trešajā daļā minētajiem pārkāpumiem izskata Dabas aizsardzības pārvalde, bet administratīvā pārkāpuma lietu par šā likuma 45. panta ceturtajā daļā minētajiem pārkāpumiem izskata Valsts augu aizsardzības dienests.

(6) Administratīvā pārkāpuma procesu par šā likuma 45. pantā minētajiem pārkāpumiem, ja tos konstatējušas Valsts vides dienesta vai Valsts meža dienesta amatpersonas, līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai veic Valsts vides dienests vai Valsts meža dienests. Administratīvā pārkāpuma lietu par šā likuma 45. panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētajiem pārkāpumiem izskata Dabas aizsardzības pārvalde, bet administratīvā pārkāpuma lietu par šā likuma 45. panta ceturtajā daļā minētajiem pārkāpumiem izskata Valsts augu aizsardzības dienests.

(11.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2020. Pants stājas spēkā 01.07.2020. Sk. pārejas noteikumu 9. punktu)

Pārejas noteikumi

(28.02.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.04.2002.)

1. Ministru kabinets līdz 2003.gada 1.janvārim nosaka kritērijus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanai Latvijā.

2. *(Izslēgts ar 20.11.2003. likumu, kas stājas spēkā 25.12.2003.)*

3. Ministru kabinets līdz 2004.gada 31.martam izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektu par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās.

(20.11.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 25.12.2003.)

4. Ministru kabinets līdz 2006.gada 1.februārim izdod šā likuma 18.panta trešajā daļā minētos noteikumus.

(15.09.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

5. Ministru kabinets līdz 2006.gada 30.maijam izdod šā likuma 44.panta otrajā un ceturtajā daļā minētos noteikumus.

(15.09.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.10.2005.)

6. 2011. un 2012.gadā netiek izveidotas jaunas aizsargājamās teritorijas, kurās noteikti mežsaimnieciskās darbības ierobežojumi, izņemot gadījumus, kad aizsargājamā teritorija izveidojama saskaņā ar Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem.

(16.12.2010. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2011.)

7. *(Izslēgts ar 29.11.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013.)*

8. Ministru kabinets līdz 2014.gada 1.februārim izdod šā likuma 31.panta otrajā daļā minētos noteikumus.

(19.12.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 11.01.2014.)

9. Grozījums par šā likuma VIII nodaļas izslēgšanu, kā arī XI nodaļa stājas spēkā vienlaikus ar Administratīvās atbildības likumu.

(11.06.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.06.2020.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(15.09.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.06.2009. un 28.04.2011. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2011.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 30.novembra direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību;
- 3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 17.jūnija direktīvas 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (dokuments attiecas uz EEZ).

Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētājs A. GORBUNOVS

Latvijas Republikas Augstākās Padomes sekretārs I. DAUDIŠS

Rīgā 1993. gada 2. martā

Latvijas *Natura 2000* — Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts

(Pielikums 17.03.2022. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 13.04.2022.)

Pielikums [DOCX]

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"